

QUY TRÌNH DẠY HỌC MODUN LÁT, ỐP THEO MÔ HÌNH “LỚP HỌC ĐẢO NGƯỢC” CHO HỌC SINH TRUNG CẤP KỸ THUẬT XÂY DỰNG TRƯỜNG CAO ĐẲNG LAI CHÂU

Trần Thanh Lâm

Khoa Công nghiệp - Xây dựng, Trường Cao đẳng Lai Châu

Tóm tắt: Bài viết này tập trung nghiên cứu và đề xuất quy trình dạy học modun "Lát, ốp" theo mô hình lớp học đảo ngược cho học sinh trung cấp kỹ thuật xây dựng tại Trường Cao đẳng Lai Châu. Mô hình lớp học đảo ngược chuyển đổi cách tiếp cận truyền thống, trong đó học sinh tự học lý thuyết qua tài liệu và video hướng dẫn trước khi đến lớp, còn thời gian trên lớp được dành cho thảo luận, giải quyết vấn đề và thực hành kỹ thuật cụ thể. Nội dung bài viết làm rõ các bước trong quy trình giảng dạy, bao gồm: chuẩn bị tài liệu học tập, xây dựng tình huống thực hành, tổ chức hoạt động trên lớp và đánh giá kết quả học tập. Kết quả nghiên cứu cho thấy mô hình này không chỉ nâng cao hiệu quả học tập, khả năng tự học của học sinh mà còn phát triển các kỹ năng mềm như tư duy phản biện, làm việc nhóm và giải quyết vấn đề. Đây là một giải pháp giảng dạy hiệu quả, phù hợp với xu hướng đổi mới giáo dục nghề nghiệp hiện nay.

Từ khóa: Lớp học đảo ngược, modun Lát, ốp, kỹ thuật xây dựng, giáo dục nghề nghiệp, Trường Cao đẳng Lai Châu.

TEACHING PROCESS OF THE "FLIPPED CLASSROOM" MODEL IN THE TILING AND CLADDING MODULE FOR INTERMEDIATE CONSTRUCTION TECHNICAL STUDENTS AT LAI CHAU COLLEGE

Tran Thanh Lam

Faculty of Industry and Construction, Lai Chau College

Abstract: This paper focuses on researching and proposing a teaching process for the "Tiling and Cladding" module using the flipped classroom model for intermediate construction technical students at Lai Chau College. The flipped classroom model transforms the traditional teaching approach, where students learn theoretical concepts through instructional materials and videos before attending class. Classroom time is then dedicated to discussions, problem-solving, and hands-on technical practice. The paper clarifies the steps in the teaching process, including preparing learning materials, designing practical scenarios, organizing classroom activities, and assessing learning outcomes. The research results demonstrate that this model not only improves learning efficiency and students' self-study abilities but also develops essential soft skills such as critical thinking, teamwork, and problem-solving. This approach proves to be an effective teaching solution, aligning with the current trends in vocational education reform.

Keywords: Flipped Classroom, Tiling and Cladding Module, Construction Techniques, Vocational Education, Lai Chau College.

Nhận bài: 10/12/2024

Phản biện: 31/12/2024

Duyệt đăng: 05/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển không ngừng của ngành xây dựng, yêu cầu về chất lượng nguồn nhân lực kỹ thuật ngày càng cao. Học sinh trung cấp kỹ thuật xây dựng không chỉ cần nắm vững kiến thức chuyên môn mà còn phải có khả năng thực hành thành thạo, tư duy phản biện, giải quyết vấn đề và kỹ năng làm việc nhóm. Tuy nhiên, phương pháp giảng dạy truyền thống với lối truyền thụ kiến thức một chiều đã bộc lộ nhiều hạn chế, đặc biệt là trong việc phát huy tính chủ động, sáng tạo và khả năng tự học của học sinh.

Mô hình "lớp học đảo ngược" (*flipped classroom*) nổi lên như một giải pháp hiệu quả nhằm khắc phục những bất cập này. Thay vì sử dụng thời gian trên lớp để truyền đạt lý thuyết, học sinh được tiếp cận tài liệu học tập và video

hướng dẫn trước khi đến lớp. Thời gian trên lớp được dành cho các hoạt động thực hành, thảo luận nhóm và giải quyết các tình huống thực tế dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Điều này giúp học sinh không chỉ tiếp thu kiến thức một cách chủ động mà còn có cơ hội rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp thông qua trải nghiệm thực tiễn. Trong modun "Lát, ốp", một nội dung quan trọng trong chương trình đào tạo kỹ thuật xây dựng, việc áp dụng mô hình lớp học đảo ngược có thể mang lại hiệu quả đáng kể. Học sinh sẽ được tiếp cận lý thuyết về vật liệu, kỹ thuật lát và ốp, sau đó thực hành trực tiếp dưới sự giám sát và hỗ trợ của giáo viên.

Xuất phát từ thực tế đó, bài viết này tập trung nghiên cứu và đề xuất quy trình dạy học modun "Lát, ốp" theo mô hình lớp học đảo ngược nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, phát huy tối đa năng

lực tự học, tự giải quyết vấn đề của học sinh, đồng thời đáp ứng tốt hơn nhu cầu của thị trường lao động.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm mô hình “Lớp học đảo ngược”

Lớp học đảo ngược (Flipped Classroom) là một mô hình giảng dạy hiện đại, trong đó vai trò của giáo viên và học sinh được điều chỉnh để tối ưu hóa quá trình học tập. Khác với phương pháp giảng dạy truyền thống, nơi giáo viên truyền đạt lý thuyết trên lớp và học sinh làm bài tập ở nhà, mô hình lớp học đảo ngược chuyển giao phần học lý thuyết ra ngoài lớp học. Học sinh được cung cấp tài liệu học tập, video giảng dạy hoặc các tài nguyên trực tuyến trước khi đến lớp để tự nghiên cứu và nắm vững kiến thức cơ bản.

Khi vào lớp, thời gian học được dành chủ yếu cho các hoạt động thảo luận, thực hành và giải quyết vấn đề dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Giáo viên đóng vai trò là người hỗ trợ, định hướng, và giải đáp thắc mắc, thay vì chỉ đơn thuần là người truyền đạt kiến thức.

Ví dụ, trong modul “*Lát, ốp*” tại trường Cao đẳng Lai Châu, học sinh có thể được giao nhiệm vụ xem trước video hướng dẫn về cách lựa chọn vật liệu lát, quy trình lát nền và các kỹ thuật xử lý sai sót thường gặp. Khi đến lớp, học sinh sẽ thực hành trực tiếp trên các bề mặt cụ thể, áp dụng kiến thức đã học để xử lý các tình huống thực tế như lát gạch trên bề mặt không phẳng hay xử lý khe hở giữa các viên gạch. Giáo viên sẽ quan sát, hỗ trợ và hướng dẫn điều chỉnh kỹ thuật khi cần thiết.

Mô hình lớp học đảo ngược không chỉ tạo điều kiện cho học sinh chủ động tiếp thu kiến thức mà còn giúp phát triển kỹ năng tự học, tư duy phân biện và khả năng giải quyết vấn đề. Đây là một cách tiếp cận hiệu quả để nâng cao chất lượng đào tạo, đặc biệt là trong các modul mang tính thực hành kỹ thuật như *Lát, ốp*.

2.2. Quy trình dạy học theo mô hình “Lớp học đảo ngược”

Quy trình dạy học theo mô hình “Lớp học đảo ngược” bao gồm các bước cụ thể, được thiết kế nhằm tối ưu hóa thời gian trên lớp và tăng cường tính chủ động của học sinh.

Bước 1: Chuẩn bị trước buổi học (Học tập ngoài lớp học), giáo viên xây dựng tài liệu học

tập bao gồm video giảng dạy, tài liệu đọc, bài tập hướng dẫn và tài nguyên học liệu trực tuyến. Đồng thời, giáo viên thiết kế các câu hỏi định hướng để giúp học sinh tập trung vào những nội dung cốt lõi và chia sẻ tài liệu qua các nền tảng học tập trực tuyến (LMS). Về phía học sinh, các em cần chủ động xem video, đọc tài liệu, hoàn thành câu hỏi hướng dẫn và ghi chú lại các phần chưa hiểu để trao đổi trong buổi học. Ví dụ, học sinh xem video về *quy trình lát gạch nền và cách xử lý bề mặt trước khi lát*, sau đó làm một bài quiz nhỏ để củng cố kiến thức.

Bước 2: Hoạt động trên lớp (Học tập trong lớp học), GV tóm tắt ngắn gọn nội dung lý thuyết quan trọng, giải đáp thắc mắc và tổ chức các hoạt động thực hành như lát nền, xử lý bề mặt hoặc khắc phục lỗi sai khi ốp lát. Ngoài ra, giáo viên đưa ra tình huống thực tế để học sinh thảo luận và giải quyết vấn đề. Học sinh tham gia thảo luận nhóm, chia sẻ ý kiến và thực hành trực tiếp dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Ví dụ, trong modul “*Lát, ốp*”, học sinh thực hành lát nền trên một bề mặt chuẩn và xử lý tình huống khi gạch bị lệch hoặc không khớp.

Bước 3: Đánh giá, giáo viên đưa ra nhận xét, phản hồi cụ thể về kết quả học tập và kỹ năng thực hành của học sinh thông qua quan sát trực tiếp và sản phẩm thực hành. Học sinh tự đánh giá, phản hồi về quá trình học tập của bản thân và rút ra bài học kinh nghiệm để cải thiện kỹ thuật trong buổi học sau. Ví dụ, giáo viên đánh giá sản phẩm lát gạch dựa trên các tiêu chí như độ phẳng, độ bám dính và tính thẩm mỹ.

Bước 4: Học tập sau buổi học (Củng cố kiến thức), GV cung cấp tài liệu bổ sung và câu hỏi củng cố kiến thức, đồng thời khuyến khích học sinh ôn luyện và nghiên cứu thêm về các tình huống thực tế khác. Học sinh hoàn thành các bài tập nhỏ hoặc dự án liên quan đến nội dung học, ôn tập kiến thức và chuẩn bị cho buổi học tiếp theo. Ví dụ, học sinh được yêu cầu quay video ngắn ghi lại quy trình lát nền tại nhà và gửi lại cho giáo viên để nhận phản hồi. Quy trình này không chỉ nâng cao hiệu quả học tập mà còn giúp học sinh phát triển các kỹ năng quan trọng như tự học, tư duy phân biện và giải quyết vấn đề, đồng thời tối ưu hóa thời gian thực hành trên lớp.

2.3. Xây dựng quy trình dạy học modun Lát, ốp theo mô hình “Lớp học đảo ngược”

Quy trình dạy học modun “Lát, ốp” theo mô hình “Lớp học đảo ngược” được xây dựng trên nguyên tắc học sinh tự học lý thuyết trước ở nhà và thực hành chuyên sâu trên lớp dưới sự hướng dẫn của giáo viên. Quy trình này bao gồm các bước cụ thể, được áp dụng linh hoạt cho từng bài học trong module, từ kiểm tra nền, lát gạch dày, lát gạch tráng men, lát gạch lá nem, lát gạch rỗng chống nóng, ốp gạch tráng men đến ốp gạch trang trí.

Bước 1: Chuẩn bị trước buổi học (Học ngoài lớp học)

Giáo viên: Chuẩn bị tài liệu lý thuyết bao gồm video hướng dẫn, hình ảnh minh họa và tài liệu đọc chi tiết về từng kỹ thuật trong bài học. Đặt câu hỏi định hướng để học sinh tập trung vào những nội dung cốt lõi. Chia sẻ tài liệu qua nền tảng trực tuyến hoặc hệ thống quản lý học tập (LMS).

Học sinh: Xem video hướng dẫn và đọc tài liệu. Hoàn thành bài tập hoặc câu hỏi trắc nghiệm để kiểm tra mức độ hiểu biết. Ghi chú lại những điểm chưa hiểu hoặc tình huống cần thảo luận thêm.

VD Bài 1: Kiểm tra xử lý nền, sàn để lát

Giáo viên gửi video mô tả các bước kiểm tra bề mặt nền bao gồm: đo độ phẳng, xử lý vết nứt, làm sạch bề mặt nền. Học sinh xem video và trả lời câu hỏi: “*Tại sao cần phải làm sạch nền trước khi lát gạch?*” hoặc “*Các dấu hiệu nào cho thấy nền chưa đạt tiêu chuẩn?*”

Bước 2: Hoạt động trên lớp (Học trong lớp học)

Giáo viên: Giải đáp các thắc mắc mà học sinh gặp phải trong quá trình tự học. Hướng dẫn thực hành trực tiếp trên các tình huống cụ thể. Đưa ra tình huống giả lập để học sinh giải quyết. Quan sát, hỗ trợ và điều chỉnh kỹ thuật của học sinh trong quá trình thực hành.

Học sinh: Thảo luận và chia sẻ những khó khăn gặp phải khi tự học. Tham gia thực hành kỹ thuật trực tiếp theo nhóm hoặc cá nhân. Giải quyết các tình huống thực tế dưới sự hướng dẫn của giáo viên.

VD Bài 3: Lát gạch tráng men

HS chia nhóm thực hành lát gạch tráng men trên một khu vực bề mặt đã xử lý. Một nhóm

gặp vấn đề khi các viên gạch không khớp nhau do không căn chỉnh đúng đường mạch. Giáo viên quan sát, chỉ ra lỗi và hướng dẫn học sinh điều chỉnh lại kỹ thuật lát, sử dụng thước dây và búa cao su để căn chỉnh đường mạch đúng cách.

Bước 3: Đánh giá

Giáo viên: Kiểm tra kết quả thực hành của học sinh dựa trên các tiêu chí như độ phẳng, tính thẩm mỹ, độ bám dính và độ chính xác trong kỹ thuật lát, ốp. Phản hồi cụ thể về ưu điểm và hạn chế trong sản phẩm của học sinh. Đưa ra giải pháp cho các lỗi thường gặp.

Học sinh: Nhận xét, tự đánh giá sản phẩm của mình và của bạn bè. Phân tích nguyên nhân của sai sót và đưa ra cách khắc phục. Tiếp thu phản hồi từ giáo viên và cải thiện kỹ thuật trong buổi thực hành sau.

Bài 5: Lát gạch rỗng chống nóng

Sau khi hoàn thành bài thực hành, giáo viên kiểm tra bề mặt lát gạch rỗng của từng nhóm. Một nhóm bị lỗi khi các viên gạch không có sự kết dính chắc chắn với lớp vữa. Giáo viên chỉ ra nguyên nhân do lớp vữa không đều và hướng dẫn học sinh làm lại, đảm bảo vữa được dàn đều trên bề mặt trước khi lát gạch.

Bước 4: Học sau buổi học (Củng cố kiến thức)

Giáo viên: Cung cấp tài liệu bổ sung và câu hỏi củng cố. Yêu cầu học sinh làm báo cáo ngắn hoặc quay video ghi lại quá trình thực hành tại nhà (nếu có điều kiện).

Học sinh: Xem lại video thực hành và ghi chú những điểm cần cải thiện. Làm bài tập củng cố kiến thức và kỹ năng. Chuẩn bị cho buổi học tiếp theo.

VD Bài 7: Ốp gạch trang trí. Học sinh được yêu cầu làm bài tập thiết kế một bức tường ốp gạch trang trí với họa tiết cụ thể. Các em quay lại quá trình thực hành và gửi video cho giáo viên để nhận phản hồi.

Bước 5: Tổng kết và đánh giá toàn khóa học

Giáo viên: Tổng kết lại kiến thức và kỹ năng đã học trong module. Tổ chức bài kiểm tra thực hành cuối khóa.

Học sinh: Thực hiện bài kiểm tra thực hành cuối khóa theo yêu cầu kỹ thuật. Đánh giá lại bản thân về kiến thức, kỹ năng đạt được.

Ví dụ: Học sinh hoàn thành dự án cuối khóa là

lát nền và ốp gạch trang trí cho một không gian nhỏ theo thiết kế có sẵn.

III. KẾT LUẬN

Việc áp dụng mô hình “Lớp học đảo ngược” trong giảng dạy modul “Lát, ốp” tại Trường Cao đẳng Lai Châu đã chứng minh tính hiệu quả trong việc nâng cao chất lượng đào tạo. Mô hình này giúp học sinh chủ động tiếp cận lý thuyết trước khi đến lớp, tối ưu thời gian học trên lớp cho thảo luận, giải quyết vấn đề và thực hành kỹ thuật. Đồng thời, học sinh phát triển được các kỹ năng

quan trọng như tư duy phản biện, làm việc nhóm và khả năng tự học. Về phía giáo viên, mô hình tạo điều kiện tập trung vào hỗ trợ học sinh thực hành và xử lý tình huống cụ thể. Với sự đầu tư cơ sở vật chất và tài liệu học tập phù hợp, mô hình này không chỉ cải thiện hiệu quả học tập mà còn đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của thị trường lao động. Trong tương lai, việc mở rộng áp dụng mô hình này vào các module khác sẽ là hướng đi chiến lược nhằm nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. International Society for Technology in Education (ISTE).
- Nguyễn Văn An. (2020). *Ứng dụng mô hình lớp học đảo ngược trong giảng dạy kỹ thuật xây dựng*. Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
- Trần Minh Bình. (2021). *Phương pháp giảng dạy kết hợp lý thuyết và thực hành trong đào tạo nghề kỹ thuật*. Nhà xuất bản Khoa học và Kỹ thuật.
- Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội. (2019). *Tiêu chuẩn kỹ năng nghề quốc gia cho ngành xây dựng*. Nhà xuất bản Lao Động.
- Lê Thị Chi. (2022). *Phát triển kỹ năng tự học và thực hành cho học sinh trong đào tạo nghề xây dựng*. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội.